

**ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА**

**60.
МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
17.09-03.10.2021
РУСЕ, БЪЛГАРИЯ**

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

MARCH MUSIC DAYS

**60.
INTERNATIONAL FESTIVAL
17.09-03.10.2021
RUSE, BULGARIA**

**RUSE MUNICIPALITY
MINISTRY OF CULTURE**

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

60. Международен фестивал **МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ**

17 септември – 3 октомври 2021

Контрапункти I

Струнен квартет ФИЛХАРМОНИКА

Павел Златаров цигулка
Ана Иванова цигулка
Милена Златарова виола
Иван Лалев виолончело

ЯВОР ЖЕЛЕВ флейта

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

19.09. неделя, 11 ч.

Доходно здание, зала Европа

491087

ПРОГРАМА

I.

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ

(1756 – 1791)

Квартет за флейта, цигулка, виола и виолончело
сол мажор, KV 285a

1777 – 1778

Andante

Tempo di Menuetto

Квартет за флейта, цигулка, виола и виолончело
ла мажор, KV 298

1777 – 1778

Andantino

Menuetto

*Rondeau. Allegretto grazioso, ma non troppo presto,
pero non troppo adagio,
cosi-cosi-molto garbo ed Espressione*

II.

МОРИС РАВЕЛ

(1875 – 1937)

Струнен квартет, фа мажор, D 956

1902 – 1903

Allegro moderato. Tres doux

Assez vif. Tres rythme

Tres lent

Vif et agit

Цели десет години (1773–1783), огромен период за краткия си живот, **Моцарт** не пише струнни квартети. Единствено в периода 1777–1778, по време на пребиваването му в Манхайм, Париж и Мюнхен, се появяват четири квартета за флейта и струнни инструменти и един с водещ обой. Флейтовите са създадени по поръчка на холандския меломан Фердинанд Де Жан. Пише ги с неохота, поради проблемите с поръчителя, който не пожелал да плати цялата сума, и казва, че в този случай не се счита задължен да създаде произведение от висока класа.

Сол мажорният квартет, KV 285a, е вторият от написаните през зимата на 1777 в Манхайм. Необяснимо, той не е включен в по-старите издания, дори и в каталога на Кьохел, но по-късно е отпечатан заедно с другите от издателство *Edition Peters*. И до днес той е най-рядко свиреният от четирите квартета. Дали двучастната структура, липсата на бързо алегро и финално рондо са сред причините за това, само можем да гадаем. Но със сигурност можем да се удивим от способността на Моцарт да експериментира и създава цветна мажорна творба, включваща само *Анданте* с прекрасни мелодични обрати в чувствителния манхаймски стил и галантен *Менует*.

Последният от четирите квартета KV 298 е написан през 1778 в Париж. Той е своеобразна шега, за което говорят и означенията на автора към финала: *Рондо – шега, приятно, весело, не много бързо, но и не много бавно, и така и иначе, изящно и изразително*, въпреки, че изяществото и изразителността не се свързват особено с взетата за главна тема мелодия на Паизиело (*Chi mi mostra, chi mi addita, dove stail mio dolce amore*). Пародийността и шармантната безстрастност е израз на яростта и презрението на Моцарт към ненужната, безсмислена и непотребна музика, обезпечаваща

славата и парите на италианците. Персоналната му мишена е вероятно Джузепе Камбини и култивираният от него жанр на диалогизирания квартет по теми от арии (*quatuor d'airs dialogues*). Затова, освен пародийното насочване в третата част, той построява първата като тема с четири вариации, в които всеки инструмент произнася последователно своето изречение, а менуеът е пределно кратък и подчертано банален.

Единствения си **Струнен квартет** Равел пише на 28-годишна възраст, през 1903, посвещавайки го на своя учител по композиция Габриел Форé.

Творбата е последният му опит да спечели *Римската премия*, завършил с пореден неуспех. Разочарован от отказа и безпощадната критика, той напуска Парижката консерватория – шумен скандал, който повлиява положително върху неговата популярност.

Критиката намира близост с написания 10 години по-рано квартет на Дебюси, но Равел определя посоката, в която твори като *противоположна на символиката на Дебюси и против неяснотата и безформеността, в полза на връщането към класическите стандарти*. Впечатляващи за признаването на творбата са думите на самия Дебюси в писмо до Равел през 1905: *...от името на Бога на музиката и от мое собствено име, моля Ви да не докосвате и не променяте нито една нота във Вашия струнен квартет*. Действително, в квартета ясно се проявява склонност към класическа строгост на формата и типичната за Равел рационалност, съчетават се ярък темперамент с изтънчен интелектуализъм, или както той самият казва в своята *Автобиография*: *В квартета конкретната търсена от мен структура все още може би не е напълно реализирана, но идеята за нея се появява много ясно, отколкото в предишните ми творби*.

Спокойната лирична Първа част започва непретенциозно, с директно излагане на красноречиво нежната главна тема. Испано-арабската деликатност на втората доминира в разработката, а в репризата е украсена в нови хармонии. Привидно лекото, но изпълнено с неочакваност *Скерцо* е най-новаторската част на творбата. Тук целият квартет свири *pizzicato* – един семпъл, но свеж синкопиран мотив. Интересната промяна на метроритъма и някои епизоди на полиритмия предвещават бъдещи търсения на автора. Бавната част *сгрява* с непосредствена топлина и красиво люлееща се мелодия с вплетено в нея ехо на темата от първа част. Богатството и оригиналността на фактурата създават специфичния аромат, в чийто плавен поток и екстаз на звука има нещо напomniaщо на Бородин, и в същото време категорично утвърждаващо почерка на Равел в цялата му изтънчена грация. *Музиката тук е истинският лиричен връх на квартета и предвещава поетичната възвишеност на „Дафнис и Хлое“* (Е. Журден-Моранж). В задъхания финал, израз на търсена инструментална виртуозност, фрагменти от лиричната музика на първа част се редуват със стремително движение – може би едно от първите проявления на баския ритъм в музиката на Равел. Емоционалният градус и стремителното темпо довеждат до яркоослепително заключение. *Равел настояваше за единството на движението. Той каза: „По-добре е да пропуснете нюансите, но не дишайте, без това моят финал не съществува“* (Джоузеф Калвет, участник в премиерата на квартета).

Струнен квартет Филхармоника е камерна формация към Софийска филхармония. И четиримата участници в състава му са на водещи позиции в оркестъра: това са концертмайсторите Павел Златаров и Иван Лалев (цигулка и виолон-

чело), помощник-концертмайсторът Ана Иванова (цигулка) и първата виола Милена Златарова. Идеята за сформиране на състава възниква през април 2018, когато музикантите участват за първи път като кuartет в концерт от поредицата *Музиката на Европа*, представящ музиката на Ирландия.

Четиримата музиканти имат богат опит в камерното музициране. Като член на *Български струнен кuartет* Иван Лалев получава през 1999 Първа награда на Националния конкурс по камерна музика за учители в Лос Анжелис. След завръщането си в България участва активно като гостуващ челист в различни камерни формации. През 2017 и 2018 гостува в Япония, където заедно с Павел Златаров, Милена Златарова и колеги от Софийска филхармония изнася камерни концерти с японски музиканти.

Ана Иванова се изявява в сферата на бароквата музика. От 2005 свири като първа цигулка в ансамбъл за старинна музика *Saltarello*, а от 2014 и в консорт за барокова музика *Concerto Antico*, с които осъществява поредица концерти в Камерна зала България. За Павел и Милена Златарови това е вторият струнен кuartет, който създават заедно. С първия им кuartет *Хелиос* записват за фирмата *Гега Ню* струнен кuartет от Милчо Левиев, а след това гостуват в Тунис и Париж. Като камерни изпълнители са партнирали на изтъкнати музиканти като Пламена Мангова, Жан-Бернар Помие, Борис Бровцин, Александър Бузлов.

След големия успех на последния им концерт от сезон 2018/2019, събрал повече от 600 почитатели в парка на двореца *Врана*, музикантите от кuartет *Филхармоника* гостува през ноември 2019 в Москва по покана на Българския културен институт. В престижните зали на музея *П. И. Чайковски* в Москва те имат концерт по случай Деня на народните будители с произ-

ведения от Марин Големинов, Милчо Левиев и Дмитрий Шостакович. Съставът е номиниран за наградата *Кристална лира* 2019, както и за наградата на предаването *Алегро Виваче* в категорията *Ансамбъл на годината*.

След принудителна пауза поради пандемията от COVID-19 съставът се завръща на сцената през извънредния летен сезон на Софийска филхармония с концерт в Националната художествена галерия *Квадрат 500* – част от програмата на 24. *Австрийски музикални седмици* под патронажа на Австрийското посолство. В края на лятото *Филхармоника* правят и своя дебют на фестивала *Моцартови дни* в Правец.

*Този състав се отличава с ярка артистичност и висок професионализъм. Музикантите точно и изразително предават образния свят на композитора, към чието творчество се обръщат. Тяхното изпълнение се отличава с филигранност, нюансировка, свършена интонация, острота на щриха. И най-вече, те са убедителни в интерпретацията на всяко едно от произведенията (Валерия Федотова, музикален критик, за концерта на квартет *Филхармоника* в Москва на 1 ноември 2019).*

Явор Желев завършва НУИ Проф. В. Стоянов и НМА П. Владигеров, в класовете на Величко Божинов и проф. Георги Спасов. От години е соло флейтист на СО на БНР и преподавател по флейта в НМУ Любомир Пипков и Нов български университет в София. Концертира с редица камерни ансамбли и състави и прави записи активно.

Желев е разностранен музикант, рядко любознателен... и когато свири, излъчва удовлетворение и радост от висотата на личния си инструментален почерк! (в-к Култура).

Програмата подготви
Мария Дуканова

LINAMAR MONTUPET
LIGHT METAL CASTING

БУЛМАРКЕТ

D DUNAV TOURS

ИРИМ®
МЕБЕЛНИ КОМПЛЕКСИ

DunaRit

ОБЩИНСКИ
ПАЗАР
FOOD

оверраз

bth

НОРД ПЛАН ООД

Dunav Plaza
where the city meets the river

Bistra & Galina
HOTEL COMPLEX

Русе
арт
ОБЩНОСТНО ПРЕДПРИЯТИЕ

НАЦИОНАЛНО УЧЕЛИЩЕ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО
„Проф. Василев Стойков“ - Русе

RUSE
ART
GALLERY

БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО
БНР

БЪЛГАРСКА
НАЦИОНАЛНА
ТЕЛЕВИЗИЯ

BULGARIAN
NATIONAL
TELEVISION

www.bta.bg

ЕВРОПЕЙСКИ
МУЗИКАЛЕН
ФЕСТИВАЛ ВАРНА

